

Titel: De tyske modalverbers semantiske system, [HWF] 007-0120

Citation: "De tyske modalverbers semantiske system, [HWF] 007-0120", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_007-shoot-wacc-2013_0058_007_HWF_0120_p1_bP0_TB00008/facsimile.pdf (tilgået 02. august 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

De tyske modalverbers semantiske system.

Herom paa forhaand følgende meget grove træk:

De seks tyske modalverber er: wollen, sollen, dürfen, mögen, müssen, können. Naar man definerer dem semantisk, er det praktisk at definere 'wollen' og 'mögen' dobbelt, d.v.s. med to hovedvariantdefinitioner for hvert af de to verber: ('wollen I', 'wollen II'; 'mögen I', 'mögen II'.) Hvert af de øvrige defineres let og bekvemt med een definition.

(Definitionerne formuleres bekvæmest ved indførelse af begrebet: Subjekt-Infinitiv-Prædikation-, hvilket er: Den logiske prædikation, som det grammatiske subjekt og den af modalverbet regelmæssigt styrede infinitiv (+ dennes evt. obj. el. lign.) udgør, fx.: er.... schreiben (= hans skriven) i sætningen: er will/soll/darf .. etc.. schreiben.)

Det viser sig nu, naar definitionerne formuleres:

- 1) at det er muligt at opstille følgende forholdsligninger:
wollen I : wollen II = sollen : dürfen = mögen I : mögen II = müssen : können, d.v.s. 'wollen I' forholder sig definitorisk til 'wollen II' som 'sollen' til 'dürfen' etc., idet nemlig de to ord i hvert par defineres ganske identisk kun med een bestemt forskel, som er nøjagtig den samme for samtlige pars vedkommende.
- 2) at den samme parallelitet, som bestaar imellem hoveddefinitionerne, ogsaa bestaar imellem ordenes varianter.
- 3) at modalverberne danner tre grupper: A. en volitiv: (wollen, sollen, dürfen), B. en emotiv (mögen) og C. en kausal (müssen, können), idet - if. definitionerne - en tendens der er rettet imod, "gaar ud paa" subj.-inf.-prædikationens realisation/realitet, fx: er soll (muss) schreiben (el. ikke er rettet imod dens ikke-realisation/ikke-realitet, fx: er darf (kann) schreiben) er af henholdsvis volitiv, emotiv og kausal beskaffenhed.
- 4) at det er muligt at give en fællesdefinition af hele modalverbernes betydningsfelt.

GUNNAR BECH. -